

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS;
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis nono mensis Maii, Anno Domini M. DCC. XLIII.

M. NICOLAO LE ROY DE SAINT AIGNAN,
Doctore Medico, Præside.

An peregrinatio utilis Medico?

I.

OMO non imperiali verbo ut cætera creata, sed propriâ Dei manu constructus, longe præstantiori supra cæteras animantes, conditione spectabilis. Hæc admirabilis corporis machina, jugi & placido fluidorum circuitu, solidorum æqua occillatione, sustentatur, vivit; ab interrupta, inæquali, languidiori, feriatur, elanguet, aberrat; unde varia morborum variè debacchantium cohors. Beati nomen occupet ille qui cæli muneribus (*aër*, *cibus*, *potus*, *motus*, *quies* &c.) sa-

A

pienter uti noverit; iis utatur natura præſcribit, abuti vetat. Communes ſunt brutis & hominibus & in iis naturam obſervet Medicus, ut illam ſciat, & imitetur. Optimè in arte Medicâ educatum exiſtimes eum qui ſanitatem aut preſentem tueri aut violatam reſtituere didiſcerit. Arcanis corporis diſciplinæ legibus erudiri ſummum eſt medicinæ, ſapientiæ culmen attigiſſe. Sapientiæ enim cum medicina, medicinæ cum ſapientiâ mira ſocietas: quid enim aliud eſt medicina quàm ex longis meditationibus, diuturnis noctiſque ſtudiis & laboribus, coacervata ſapientia; ut quis ergo ſapiat in rebus medicis primas rerum cauſas acri & intento animo intueatur oportet, & quæ ſunt involuta & obſcuritate naturæ latent contempletur. Plurimùm opere & induſtriæ impendens ut veram & ſolidam rerum cognitionem attingat, hominem intus & in cute conſideret, quanta ſit in eo ex ætate, ſexu, habitu, educatione, ſtatu, exercitiis, ſolo, regione varietas.

I I.

ARTES quælibet non niſi ope quorumdam inſtrumentorum exercentur. Hinc medicina non niſi pluribus adjuta præſidiis operatur; quamobrem multos habet miniſtros qui ab ejus pendent nutibus, qui vocati juſſa ſtatim exequuntur. Chirurgia innumeris abundat inſtrumentis quibus indigemus. Omni genere quoquè Pharmacia luxuriat inſtrumentorum quibus adornat quodque remedium; ſed hæc communia, pervulgata medicinæ præſidia quibuſcum multa non omnia conficiuntur! Philoſophia mentis humanæ jubar non leve confert Medicis ſubſidium; vocum fere non intelligendarum tenebris olim ſepulta fuit. Nunc pluribus experimentis ſtabilita maximum habuit incrementum: Gladio micante ignis partes mixtorum ſecantur; quæ ſenſus fugiebant fiunt manifeſtiora: quæ ſit indoles ſuccorum quibus alluuntur & aluntur noſtra corpora quæ natura medicaminum declaratur. Hypoteſis acidi & alcali plura Phœnomena dilucidat. Hippocrates ab aſtrorum ortus & oceaſus attendebat ut prudentius exhiberet purgantia remedia & certè ab aſtronomiâ aliquid commodi percipi aliquando poteſt. Solertia mentis in explicando quæ ſunt obſcura, ſagacitas in diſtinguendo quæ ſunt æquivoca, judicium in exponendo quæ ſit ſedes, quæ cauſa continens ægritudinis miros affert laboris fructus. Prudentia quæ ſcientia eſt de rebus eo loci præſtandis, ut in omni vitâ, ſic in medicina multum valet; quin & eloquentia non mediocriter prodeſt Medicis: hæc facit ſuaviora conſilia medentium, dulci ſermone aſperitatem morborum & remediorum emendat. Quicunque hæc intra manus habet adjumenta velut cataphractus miles ad pugnam ſic ad exercitium medicinæ paratus accedit. Nec aliud ſibi deeſt niſi ut peregrinatione perficiatur.

I I I.

IBIDEM loci vitam agere, labor ac dolor: animus varietate locorum oblectatur, diverſorum hominum colloquio diteſcit. Ut non omnis fert omnia tellus ſic artes quævis non uno loco natæ. Ars medica longè diffuſa, ſed variæ variis in locis ſunt curationis artes excogitatæ. Nonnullarum ſtirpium cognitione ac uſu, tota medicina apud agreſtes viros continetur; conſtat pluribus præceptis & experimentis apud doctos, ex quibus probè ſimul cohærentibus nomen artis refert; quapropter, nimis illam deprimunt qui tantùm conjecturis innixam volunt. Jam inde antiquitùs coli cœpit vix à Romanis tractata, plurimum à græcis exculta; decurſu temporum innumeræ ſunt morborum

curationes inventæ: ſive quòd commodiora remediorum genera fuerunt uſurpata, ſive quòd ſicut viſa in cælis nova ſydera, ita etiam novi morbi caput extulerint. Sic variolæ nec ab Hippocrate, nec à Galeno deſcriptæ, ſic ſyphilis partibus noſtris ignota, graſſari cœpit in vulgus, indeque multa medicamenta vel eorumdem variæ præparationes medicinam auxerunt. Interea mercurius & antimonium hoc ævo noſtro fuerunt celeberrima. Peruviano cortici, Braſilienci radici magnus honos habitus. Felix ætas noſtra tot ferè medicinæ videtur addidiſſe quot à pluribus accepiſſe. Hinc tanta laus Anatomicorum noſtrorum à quibus tot partes in homine veteri recens detectæ ſunt, ſanguiniſque circuitus, ſi non repertus certè multum illuſtratus; hunc enim Hippocrati notum fuiſſe, tanti viri ſcripta teſtantur multique poſt Hippocratem & ante Arvæum eamdem ſanguinis circuitus ſententiam amplexi ſunt; ſed hujus doctrinæ ſi minus inventrix certè reſtauratrix & propugnatrix ætas noſtra dici debet. Chimia paucorum hominum antè ſcientia, nunc plurimorum eſt atque inde quanta remediorum ſupellex. Quantumvis vero provida prædicetur natura, tamen non omne ſolum ferax optimorum remediorum. Quin etiam ſi Plinio fides Patrii cibi præſtantiores. Præſtantiora medicamenta peregrina. Adeoque ex pluribus orbis partibus Medicus referre poteſt bona, gemmis & auro pluris æſtimanda. Sed is perfectior Medicus evadet qui quantumque ſanandi rationem exul patriæ medicatus fuerit, facto examine comperierit quâ viâ certius apud pleraſque gentes deperdita ſanitas recuperetur, quique uſus fuerit variorum hominum in Medicina ſpectatiſſimorum conſortio.

I V.

MEDICUS cenſeri non debet qui hominem neſcit, hominem ſcire perfectè ſine peregrinationis auxilio vix poſſumus: ſimilis quidem ubique corporis humani ſtructura, ſed quàm diſſimilis temperies, quàm diſſimiles affectiones! Hinc qui plagas habitant orientales ut plurimum ignavi; qui verò ſeptentrionales laborum patientiſſimi. Ni ſecedas à patria quid homo præſtet homini quantum hic populus ab alio diſtet ægrè intelliges. Variæ morborum ſpecies ſæviunt in genus humanum ab ære vario à variis cibis. Hinc Indis venerea lues, Italis melancholia, ſtrumæ Hiſpanis, plica Polonis, ſcorbutus Danis, phtiſis Anglis, Alpinis Bronchocele quaſi gentilitio jure propria. Ut gens quælibet ſingulares à natura dotes, ſic morbos habet, variam quoque medendi methodum; quæ omnia latent eos qui ſemper in iiſdem oppidulis latitant. Hic, ſi quis in morbum incidat, huic ſtatim potus aquæ vitæ mixto pipere propinatur; hic catharticum remedium jamjam exhibetur. Hic per vomitum oggeritur; hic refrigerantibus; hic calefacientibus febres oppugnantur. Fluor alvi ſpes optimæ criſis apud aliquos audit, apud alios ſudor, quod lympha degener ægritudinis cujuſque cauſa credatur. Frequens apud multos uſus enematum apud Moſcovitas nullus, apud Luſitanos venæ ſectio ferè pro omni remedio eſt. Ab Italis venæ ſecantur inferiores potius quàm ſuperiores & id raró. Ab Hiſpanis ex utroque ſimul brachio vel crure ſanguis educitur ut æquilibrium ſanguineæ molis ſervetur. Magna igitur populorum diſſentio in medendi ratione, ſed ad hanc opinionum diſcordiam rectè ſi attendatur non parva rebus medicis adferri lux poteſt, plurima inde deduci poſſunt documenta, quæ valde proſint ad rectè medendum, ſed hæc præſtari facilè non poſſunt ab eo qui ſemper in eodem oppidulo degit.

V.

NON eadem rerum facies apud quaſlibet gentes; non idem rerum ordo. Stat nihilominus apud omnes imperii dignitas, inter cives tranquillitas; quid ni etiam pax humani corporis varia ratione firmetur, ſanitas ſervetur aut reſtituatur. Sed quemadmodum in vitâ civili ſapientiùs ſe gerunt qui multiplices urbes viderunt, varios hominum mores explorarunt : quid ni peritiores ſint in medendo qui per multas & aliquatenus oppoſitas curationis artes probaverunt ? Certè brevioribus pagi aut oppiduli coercita limitibus Medicorum induſtria; quid melius in praxi difficiliùs attingit : illorum aliqui ſicut eandem eunt redeuntque viam, ſic eodem ferè modo cunctis opitulantur ægrotantibus. Aſſiduus incola pagi vel oppiduli Medicus plebis favorem ambit ſæpe numero; quod bonum ut adipiſcatur conſuetudini patriæ tritoque remediorum uſui magis ſervit quàm enodationi veritatis. Amplioribus patent limitibus magnæ civitates ac præcipuè Pariſiorum Lutetia quæ quaſi totius orbis compendium, innumeros omnium penè nationum homines complectitur, & inquam non è Gallia modo, verùm etiam ex omnibus prope modum Europæ regionibus, admirabiles ac ſæpe inauditi morbi vel curandi vel dijudicandi perferuntur. Hæc urbs populoſa omnia ferè Medicis ſuppeditat peregrinationis commoda, ita ut is qui utitur ſedulo, licet in eadem urbe deget peregrinantium tamen bonis frui quodammodo videatur. Medicina Philoſophiæ ſoror hæc mox in hanc, mox in illam orbis partem ferri delectata eſt ut mundi totius ænigma ſi fieri poſſet aliquando ſolveret. Aliorum dicta, facta, conſilia vel experimenta perpendere debemus, ut rebus omnibus æqua lance libratis, non ſerotina diſputatione, ſed maturo judicio diſcuſſis, quid melius, quid æquius prudentiſſimè concludamus.

Ergo peregrinatio utilis Medico.

Proponebat Pariſiis, LUDOVICUS PATHIOT, Tricaſſinus; Saluberrimæ Facultatis in Univerſitate Pariſienſi Baccalaureus,
A. R. S. H. 1743, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Pariſienſis Typographi, 1743.